

Time: 3 Hours

Total Marks: 100

- NB: 1. All questions are compulsory. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. Each questions carry 20 marks. प्रत्येक प्रश्नाला २० गुण आहेत.

Q.1 A) Explain foreign policy and review the different aspects that affect India's foreign policy decisions.
परराष्ट्र धोरण स्पष्ट करा आणि भारताच्या परराष्ट्र धोरण निर्णयांवर परिणाम करणारे विविध पैलूंचा आढावा घ्या.

OR/ किंवा

B) Describe in detail the factors that have led to the evolution of diplomacy in the modern world.

आधुनिक जगात राजनयाच्या उत्क्रांतीस कारणीभूत असलेल्या घटकांची सविस्तर चर्चा करा

Q.2 A) Comment on how the bilateral relations between the US and India are evolving.
भारत-अमेरिका द्विपक्षीय संबंधांच्या बदलत्या स्वरूपावर भाष्य करा.

OR/ किंवा

B) Write in detail on the main points of contention in China-Indian relations.

चीन आणि भारत संबंधांमधील मतभेदांच्या प्रमुख मुद्द्यांची चर्चा करा.

Q.3 A) Examine the India-Pakistan relationship in terms of all significant areas of cooperation and areas of contention.
भारत - पाकिस्तान संबंधातील सर्व सहकार्य आणि संघर्षांच्या प्रमुख मुद्द्यांचे विश्लेषण करा.

OR/ किंवा

B) Comment on the growing issues of collaboration and conflict in the relationship between Bangladesh and India.

भारत-बांगलादेश संबंधातील सहकार्य प्रस्थापनेच्या आणि संघर्षांच्या मुद्द्यांवर भाष्य करा.

Q.4 A) Discuss in detail India's relations with the ASEAN countries.
आसियान देशांसोबत भारताच्या संबंधांची सविस्तर चर्चा करा.

OR/ किंवा

B) Consider India's role in the contribution made by the United Nations towards development and peace.

विकास आणि शांतता विषयक संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या कायमिध्ये भारताच्या भूमिकेची चर्चा करा.

Q.5 Write short notes on any TWO of the following:
खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.

- Various kinds of Diplomacy राजनयाचे प्रकार
- The objectives of foreign policy परराष्ट्र धोरणाची उद्दिष्टे
- New facets of the India-Russian connection भारत रशिया संबंधातील नवीन पैलू
- SAARC in achieving regional cooperation प्रादेशिक सहकार्य साध्य करण्यासाठी सार्क च्या भूमिकेचे विश्लेषण
- The Act East Policy of India भारताचे पूर्व कृती धोरण
